

Theater aan Zee

KARLIJN SILEGHEM

"Ik vraag me af wat de intense ervaring van 'Zon dag kind' bij onze gasten zal achterlaten"

OOSTENDE Iedere Theater Aan Zee-ochtend vaart een kind samen met de Zonnekoningin en de kapitein, vòòr het zonnegloren, de horizon tegemoet om de zon vanuit de zee te wekken. Gastcurator Barbara Raes bedacht dit ritueel voor een kind dat recent iets of iemand verloren is.

Tien dagen lang speelt de centrale productie van TAZ 2018 zich af zonder publiek. Iedere dag ook is er opnieuw een première met in de hoofdrol een kind tussen 7 en 11. Met de zee als podium en de uit zee oprijzende ochtendzon als tegenspeler.

'Zon dag kind' is zowat de allereerste TAZ-productie ooit. Omstreeks 5 uur 's morgens al wordt het Zon dag kind gewekt in een oldtimer caravan op de Hendrik Baelskaai pal naast de kustvisserstvaartuig Crangon. Maar nog voor het vaartuig het zeegat uit kan, moet het door de Visserssluis en dat vergt wat tijd.

Opeens blijkt de gezellige tante van de avond voordien, actrice Karlijn Sileghem, aan toei en taal gemeten, een heuse Zonnekoningin die iedere dag de zon wakker moet maken, maar daarbij graag rekt op de aandrijfkraft van de zonnegloed in een paar kinderogen. Het is duidelijk dat in het draaiboek de zonsopgang boven zee een must is in deze productie.

Maar in feite begint de creatie van het stuk al de avond voordien als de kapitein, een rol voor Frans Grapperhaus, de onwetende jonge special guest stars als Jade, Alex, Kitara, Fleur of Astor en hun begeleidend familied opwacht in het treinstation. Via het veer bereikt het gezelschap de Oosteroever. Daar wacht Aapje, een roze Maltezer, de gasten op en loopt hen voor naar de caravan op de kaai in de slagschaduw van de vuurtoren. De rest van de lange zomerse avond vult zich met gezelschapsspelletjes en het schilderen van de eigen scheepswimpel.

LOUTEREND RITUEEL

De volgende ochtend voltrekt zich dan op zee, vooraan op de hoge voorsteven van de Crangon, het louterende ritueel. De Zonnekoningin, Karlijn, vraagt de kleine of die, begeleid door de kapitein, een begenadigd cellist, het Zonneliel wil meezingen om zo de zon over de ochtendlijke kim te helpen zodat een nieuwe dag kan aanbreken. "Daarbij vertel ik mijn gast(e) dat ik dat niet alleen kan, maar dat de zon ook rekt op zijn/of haar aanwezigheid." Bij het aanmeren wacht op de kade de ontbijt-tafel voor opvarenden en de inner circle van het zon dag kind.

"Na het duister van de nacht, waarmee deze kinderen al op erg jonge leeftijd ook privé te maken krijgen – afscheid of verlies via sterfgeval, afscheid van een thuisland, een levensbedreigende ziekte... – beleven ze nu het magische moment van de zon die uit zee oprijst dankzij hun actieve inbreng en de helende kracht van het licht", aldus TAZ-curator en bedenker van het concept Barbara Raes. "Mijn inspiratie haalde ik uit het kinderboek 'De Zonneprinses' van David Grossman."

Karlijn Sileghem: "Ik sta versteld van de vele reacties die we ook via de sociale media krijgen op dit initiatief." (Foto Pieter Michiels)

IMPROVISATIE

Ook voor Karlijn en Frans en de discrete driekoppige bemanning blijkt het een intense ervaring. "Niet die zonsopgang, maar hoe zo'n gekwetst kind daarop reageert. We hebben natuurlijk een scenario en basistekst, maar ieder kind reageert anders op dit mysterieuze ritueel, die viering van het licht en dus van het leven." En Barbara vult aan: "We proberen die kinderen ook bewust te maken dat er licht is in ieders leven, ook al zijn we allemaal kwetsbaar. Daarom doorkruist ook een lichtgevende steen de beleving. Een steen die ieder kind nog dezelfde avond doorgeeft aan de volgende gast die arriveert. Een zelfgeschilderde wimpel mogen ze wel meenemen naar huis." En improvisatie houdt de spelers alert: "Mijn hondje 'Aapje' draaft doorheen de productie met een roze vacht. Dus krijg ik natuurlijk de vraag of dat haar natuurlijk kapsel is? 'Nee, maar het beestje is gek op garnalen, vandaar.' zo fantaseer ik dan maar ter plaatse", zegt Karlijn.

Maar een productie waar de natuurelementen niet alleen het decor vormen, maar ook een dominante rol vervullen, vergt wel enige souplesse van de productieploeg. "Eerst was er het uitvallen van de motor van het motoryacht Gentiana waarop het volledige scenario oorspronkelijk geënt was. Gelukkig kon reder Versluis ons nog een ander vaartuig ter beschikking stellen, maar het slapen aan boord vòòr de afvaart mochten we vergeten. Vandaar de caravan", aldus Barbara. Maar wat als de zon het laat afweten omwille van een grijs wolkendek? "Dan blijft er toch altijd het licht van een nieuwe dageraad", relativeert Karlijn. "Tot vandaag viel het weer ongelukkig mee en zijn we iedere morgen kunnen uitvaren. Alleen gisteren was het bewolkt en regende het maar op zee hebben we toch

heen de zon als en gele bol onder het wolkendek door gezien. Maar alleen al het ochtendlicht op zich is al fantastisch en een viering van het leven", zegt Karlijn. "Uit eigen leven ken ik de waarde van het licht dat je nodig hebt als je keuzes moet maken in het leven. Soms rest er geen ander alternatief dan het leven zelf waar je dan probeert het beste van te maken zonder in cynisme te worden. Sommigen noemen me daarbij naïef, maar iedereen die in de liefde, het geloof, in zaken of een artistiek project een stap zet in een richting van het onbekende is naïef."

REÛNIE

"Ik sta versteld van de vele reacties die we ook via de sociale media krijgen op dit initiatief. Zelfs al is dit een voorstelling zonder publiek: dit ritueel brengt gesprekken en een beweging op gang. Het is hartversterkend als je ziet wat kunst kan teweegbrengen ook in het hart van kinderen die met verlies te maken krijgen", zegt Karlijn die 's morgens om 5 uur al monter als Zonnekoningin over kaai en dek zweeft. "Geen probleem ik houd er van vroeg op te staan en ook Frans is een ochtendmens."

Op 5 augustus is er de reünie van alle deelnemers aan de zonnevaart en krijgt iedereen de wimpel die zo lang de voorplecht wapperde mee naar huis als herinnering aan die onvergetelijke ervaring. "Ik vraag me af wat die intense ervaring bij onze gasten zal achterlaten. Het zou fantastisch zijn mochten we die kinderen over pakweg 20 jaar nog eens terug zien", zo hoopt Karlijn Sileghem. Na TAZ krijgt Zon dag kind als helend ritueel in samenwerking met De Grote Post en Het Paleis in Antwerpen een bestendig karakter. (ML)